

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
ПРОФ. Д-Р ХРИСТО ХИНКОВ
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

ДО
ПРОФ. КОСТАДИН АНГЕЛОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ
КЪМ 49-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА Р БЪЛГАРИЯ

ДО
Д-Р ИВАН МАДЖАРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА БЪЛГАРСКИ
ЛЕКАРСКИ СЪЮЗ

Относно: драстични разлики в таксите за издаване на електронни медицински извинителни бележки

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ХИНКОВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН АНГЕЛОВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МАДЖАРОВ,**

Като независим мониторингов орган за защита на правата на децата, се обръщам към Вас по повод на постъпващите в институцията на омбудсмана жалби и сигнали от родители, в които изразяват своето недоволство от наложилата се противоречивата практика за определяне на таксите, които събират личните лекари за издаване на електронна извинителна медицинска бележка за отсъствията на учениците по здравословни причини. Във връзка с този проблем се извърши и мониторинг на публикациите в електронните и печатните медии и се установи, че този проблем ескалира и се съобщава за суми, които не могат да бъдат обосновани с никакви аргументи - нито с натовареността на личните лекари, нито с недофинансиране на някой от техните дейности, лошо законодателство или организация на труда. Естествено е гражданите да не ги интересува това. Нарушено е чувството им за справедливост, за пропорционалност, като следва да бъдат предприети спешни действия за регулиране на този процес.

Намирам за важно да припомня, че във връзка с въвеждането на медицинските извинителни бележки изпратих специална препоръка, в т.ч. и до образователния министър, като посочих, че има риск от нови административни и финансови тежести, които родителите ще понесат.

В краткият период от въвеждането на това изискване за извиняване на всяко отсъствие на учениците по медицински причини, в обществените медии, вкл. и в социалните мрежи, бяха изразени позиции на лекари и на родители и недоволството им от този недобре обмислен подход за извиняване на отсъствията на учениците. Родителите определят системата като неефективна, неработеща, която не решава въпросите със спестяване на време и хартия, а напротив изнервя всички участници в процеса по снабдяване с електронна извинителна бележка. Твърди се, че това нормативно изискване не е съобразено с действащата здравна система. Дори детето да оздравее по-рано, то трябва да се съобрази с посочения в електронната бележка срок. Зад призивите на гражданите застанаха Националната мрежа за децата, Българската педиатрична асоциация, Националното сдружение на общопрактикуващите лекари, като настояват да има наистина качествена електронна услуга, която да не се тества като нововъведение върху хората.

Известно е, че в началото на новата учебна 2023/2024 година три министерства обявиха въвеждането на новата електронна бележка за извинение на отсъствията на ученици, като публично обявената цел беше да се спести време, средства и разнасяне на хартиени бележки. Въпреки обаче автоматичното извинение на отсъствията в електронните дневници на училищата, което позволява свързаните системи на учебните заведения и личните лекари, на практика не се получи точно така. Още в първата ми препоръка сигнализирам, че „издаването на бележки не попада в основния пакет дейности, които се покриват от бюджета на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), като тогава се съобщаваше за различни такси, които си определят личните лекари, напр. от 2 до 10 лв.“, но днес вече се съобщава за драстично по-високи нива на сумите. Особено за многодетни родители и за родители в по-тежко финансово положение това се превръща в значително затруднение.

Известно е, че лечебните заведения и общопрактикуващите лекари са регистрирани като търговци и могат сами да се определят своите цени не само на медицинските дейности, но и на административните услуги. Именно поради това преди няколко години бе направено предложение за изменение и допълнение в нормативната уредба, като издаването на медицински извинителни бележки да бъде включено в основния пакет от здравни дейности, които са гарантирани от Националната здравно осигурителна каса (НЗОК), а именно в раздел VIII на Приложение 1 „Дейности по медицинска експертиза“, в т. 4 бе записано: „Издаване на медицинска бележка на дете/ученик при отсъствие поради заболяване от детско/учебно заведение“.

За съжаление този текст е отпаднал в хода на обсъждането и след приемането на Наредба № 9 от 10 декември 2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантирани от бюджета на НЗОК, този текст липсва. Явно, че тази услуга не е договорена с Българския лекарски съюз. Факт е, че поради неговото отпадане, се стига до това, някои лекари да определят необосновано високи такси, което е в ущърб не само на родителите, но на-вече на децата.

На основание чл. 19, ал. 1, т. 4 и т. 10 от Закона за омбудсмана се обръщам към Вас с препоръка категорично да бъде разгледана възможността издаването на медицинска бележка на дете/ученик при отсъствие от детско заведение/училище, поради заболяване, да бъде включено в пакета дейности по медицинска експертиза, гарантирани от бюджета на НЗОК и да стане безплатно за децата и техните родители.

Като изразявам своите тревоги относно твърде дълъг процес, който може да следва промените, се обръщам към Вас с препоръка да бъдат намерени спешни решения и личните лекари и болничните заведения да проявят разбиране, като не се вземат такси за издаване на тези бележки или те да бъдат минимални, напр. на цената на потребителските такси.

На основание разпоредбите на Закона за омбудсмана се обръщам към Вас с препоръки да изразите своето становище по така изложените проблеми от гражданите, както и по направените от мен предложения. Оставам на разположение за диалог и обсъждане на препоръките, за да бъдат намерени най-ефективните решения, които са в интерес на всички страни и най-вече на децата.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**